

## Kryzys a naturalny porządek ekonomiczny

TADEUSZ ŁAMACZ

Wyższa Szkoła Handlu i Finansów Międzynarodowych im. Fryderyka Skarbka

Lipiec 2009

### Streszczenie

W artykule zawarta jest próba odpowiedzi na pytanie, czy kryzysy gospodarcze są nieuchronną cechą gospodarek rynkowych. W tym celu poddano analizie nierównowagę między gospodarką realną a gospodarką pieniężną, będącą zasadniczym podłożem wszystkich znanych nam kryzysów. W poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie, czy możliwe jest wyeliminowanie z życia gospodarczego zjawiska „psucia pieniądza” (presji inflacyjnej), a tym samym chronicznego stanu nierównowagi przeradzającego się w kryzysy gospodarcze, sięgnięto do koncepcji tzw. naturalnego porządku ekonomicznego, autorstwa niemieckiego biznesmena i teoretyka Silvio Gesella (1862-1930). Koncepcja Gesella została zaprezentowana w artykule ze świadomością jej obrazoburczego charakteru w świetle obiegowych prawd ekonomicznych. Pozostawiono otwartą kwestię, czy właściwie postawiona diagnoza przyczyn kryzysów gospodarczych (jak w analizie systemu finansowego Gesella) może służyć ich skutecznej eliminacji.

**Kod JEL:** C82, D31, E01, E32, E6, N32, P16

**Słowa kluczowe:** kryzys gospodarczy, równowaga ekonomiczna, koszt kapitału, inflacja, deflacja, innowacyjność, długie cykle w rozwoju gospodarczym, naturalny porządek ekonomiczny, oprocentowanie pieniądza, renta, reforma monetarna

## The crisis and the natural economic order

TADEUSZ ŁAMACZ

Skarbek University

July 2009

### Abstract

In the article, the author concentrates on the question of the chronic unequilibrium between material and monetary spheres in the market economies resulting in inflationary and deflationary crises. In the search for remedies for devastating economic crises, the author has unearthed the concept of the natural economic order developed by the German businessmen and theoretician, Silvio Gesell (1862-1930). Being far from the utopian way of thinking, the author remains as open the question to what extend the rightly recognized causes of economic crises may help to find proper remedies for it.

**JEL Code:** C82, D31, E01, E32, E6, N32, P16

**Keywords:** economic crisis, economic equilibrium, cost of capital, inflation, deflation, innovation, long waves of economic activity, natural economic order, interest rate, rent, monetary reform